TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI'NIN DANIŞTAY'IN KURULUŞUNUN 128. YILDÖNÜMÜ KONUŞMASI

Av. Dr. Eralp ÖZGEN (*)

Danıştay'ın kuruluşunun 128. yıldönümü nedeniyle düzenlenen "İdari Yargı Günü" törenine onur veren değerli konukları, yüce yargıç ve savcıları, değerli meslekdaşlarımı, basının ve TRT'nin temsilcilerini saygı ile selamlıyorum.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da, bu güzel ve anlamlı törende Türkiye Barolar Birliği Başkanı'na konuşma olanağı verilmesi, güzel bir geleneği sürdürme yanında ve ondan daha önemli olarak, Sav–Savunma–Karar bütünlüğünü sembolize etmekte, bu bütünlüğün somut göstergesini oluşturmaktadır. Bu nedenle Danıştay'ın Sayın Başkanı'na ve idari yargımızın değerli mensuplarına, tüm barolarımız ve meslekdaşlarım adına teşekkür ederim. Ayrıca, yargı sorunlarını görüşmek üzere Yüksek Mahkemeler Başkanlarını geçen hafta sonunda toplantıya çağıran Sayın Cumhurbaşkanımızın, bu toplantıya Türkiye Barolar Birliği Başkanını çağırmış olması da, sav–savunma–karar bütünlüğüne devletimizin en yüksek makamının verdiği önemin bir göstergesidir. Bu nedenle, söz konusu toplantıda belirttiğim teşekkürlerimi, bugün tüm kamuoyu önünde bir kez daha tekrarlamaktan mutluluk duyuyorum.

Hukuk devleti olabilmenin ilk koşulu, idarenin yani yürütme organının hukuka uygun davranmasıdır. İdari yargı herşeyden

---

(*) **Türkiye Barolar Birliği Başkanı.**

önce idareyi hukuk sınırları içinde davranmaya zorunlu kılan bir kurum olarak önemli bir işlev yüklenmiş bulunmaktadır. İdari işlemlerin hukuka uygunluk açısından denetlenmesi sonuç olarak, bireyin hakkını korumak anlamını taşımaktadır. Bu anlamda idari yargımız, yürütme organına karşı bireyin hakkının koruyucusu olarak önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Ancak ülkemizde idarenin bütün işlemlerinin yargı denetiminde olmaması sistemin bütünlüğünü bozmaktadır. Cumhurbaşkanı'nın tek başına yapabileceği işlemler, Yüksek Askeri Şura Kararları, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kararları yargı denetimi dışındadırlar. Savaş, sıkıyönetim, seferberlik ve olağanüstü hallerde de yargı denetimi kısıtlamaları mevcuttur. Görülmektedir ki, idari işlemlerde yargı denetimi dışında bırakılan idari işlem sayısı oldukça çoktur. Oysa idari işlemleri yargı denetimi dışında bırakmak demokratik anlayışa aykırıdır ve bazı hallerde de insan hakları zedelenmelerine göz yummak anlamını taşımaktadır.

Bir hukuk devletinde aslında özellikle yönetici durumunda olan kişilerin hukuka uygun davranmak gereğini kendi vicdanlarında hissetmeleri, "ben bildiğimi okurum, beğenmeyen dava açsın" şeklinde bir keyfiliğe kaçmamaları gerekir. Bu sakat düşüncedir ki bir ülkede dava sayısını, yürütmeyi durdurma ve iptal kararları sayısını arttırır. Bu takdirde ise eleştirilmesi gereken idari yargı değil, keyfi davranan idarecilerdir.

Sözünü ettiğim davranıştan daha kötü olanı ise, yargı kararlarını hiçe saymaktır. Unutmamak gerekir ki, yargı kararlarına uymamak, yargı kararlarına saygı göstermemek devletin hukuk devleti niteliğini anlayamamak, hukukun üstünlüğü ilkesine inanmamak ve bir anlamda çağdaşlaşamamak anlamını taşır.

Bu açıdan Adalet Bakanlığı'nda müsteşar ve bazı genel müdür atamalarını üzüntüyle karşıladığımızı beyan etmek isterim. Danıştay'ın yürütmeyi durdurma kararı ile görev başında bulunan bir müsteşarı tekrar görevden almak, sözkonusu yürütmeyi durdurma kararı geçerliliğini devam ettirdiğine göre, herşeyden önce bir yargı kararını hiçe saymak anlamını taşımaktadır. Yeni işleme karşı açılan dava üzerine tekrar verilen yürütmeyi durdurma kararını uygulamayan bir idareyi ise, hukuka saygılı bir idare

olarak nitelemeye olanak yoktur. Yürütmeyi durdurma kararını uygulamak için her koşulda 30 günlük sürenin mevcut olduğu ileri sürülemez. Yürütmeyi durdurma kararının derhal uygulanabileceği bir durumda, bunu yapmayarak 30 gün beklemek yargı kararına ve hukuka yeni bir aykırılıktır. Esasen Danıştay da aynı hususu çeşitli kararlarında belirtmiş bulunmaktadır. Danıştay 1. Dairesi 1987/387 esas sayılı kararında, iptal ve yürütmenin durdurulması kararlarının, maddi koşulların elverdiği ölçüde derhal uygulanmasının idare hukukunun genel ilkelerinden olduğunu; hukukumuzda ise sözkonusu kararların makul süre içinde uygulanması zorunluluğunun yerleşmiş idare hukuku içtihadı olup, makul sürenin de kararların uygulanması ve gerekli idari işlem ve usullerin yerine getirilebilmesi için idarelerin gereksinim duyabilecekleri süre olduğunu vurgulamıştır. Keza Danıştay 5. Dairesi de 1992 yılında 541 esas sayı ile verdiği daha yeni bir kararında yürürlüğü durdurma kararları konusunda yasada azami bir süre öngörülmüş olmasının "İdareye maddi ve hukuksal koşullara göre uygulanabilir nitelikte olan bir yargı kararını buna rağmen hemen uygulamaya koyup koymama konusunda bir takdir hakkı ya da uygulamayı bekletme yetkisi tanıdığı sonucunu çıkarmak mümkün değildir. Böyle bir yorum ve değerlendirmenin gerek yasa koyucunun iradesine gerek Anayasa'nın 2 ve 138. maddelerine aykırı düşeceğinde duraksamaya yer yoktur" demektedir.

Hukuki durum böyle iken, hukuk ilkelerine aykırı bir şekilde, 30 günlük azami sürenin dolmasına bir iki gün kalmış olmasına rağmen, Danıştay'ın yürürlüğü durdurma kararı hala uygulanmamış ve bu davranış sonucu da Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu toplanamaz hale gelmiş, kilitlenmiştir. Kurulun toplanamaması ise, yargıç ve savcıların özlük hakları ile ilgili kararların alınamaması, yapılması gerekli üye seçimlerinin yapılamaması sonucunu doğurmuştur. Bu durum yargıyı zedelemektedir. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nu kilitlemeye, özlük haklarını ve üye seçimlerini geciktirmeye, dolayısı ile yargıyı zedelemeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

Bir yandan, bu hukuka aykırı tutum ve davranışlar, yargının ve hukuk devleti ilkesinin zedelenmemesi konusunda en büyük

titizliği göstermesi gereken Adalet Bakanlığında yapılırken, öte yandan parlamentoya sevk edilen ve gerek komisyonda gerek Genel Kurul'da öncelik ve ivedilikle görüşülmesi istenen Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda değişiklik yapılması hakkındaki yasa tasarısı ile hukuka aykırılıklara yeni bir boyut getirilmektedir. Tasarının gerekçesinde, Anayasa Mahkemesi'nin Hakimler ve Savcılar Kanunu'nun 37 ve 38. maddelerinin bazı hükümlerini iptal etmesi üzerine, doğacak boşluğu doldurmak amacı ile tasarının hazırlandığı belirtilmektedir. Ancak maddeler incelendiğinde tasarının boşluğun doldurulması amacını çok aştığı görülmektedir.

Anayasa Mahkemesi 27.4.1993 gün ve E. 1992/37, K. 1993/18 sayılı kararında, Adalet Bakanlığı Müsteşarı'nın Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun üyesi olması nedeniyle Bakanlıkta idari görev yapan diğer yargıç ve savcılardan farklı olduğunu vurgulamakta ve bu nedenle Adalet Bakanlığı Müsteşarı'nın güvencesiz olmasının 159. maddenin birinci fıkrası ile bağdaşmayacağı gibi, yargı bağımsızlığını da zedeleyeceğini hükme bağlamaktadır. Anayasa Mahkemesi bu güvence konusunda şöyle demektedir: "...Hakim ve Savcıların tüm özlük hakları konusunda tek yetkili olan kurulda, idari işler bakımından Adalet Bakanı'nın emir ve direktifleri ile görev yapan müsteşarın, kuruldaki görevi yönünden güvencesiz olması durumunda bağımsız davranabileceği... düşünülemez". Anayasa Mahkemesi bu nedenle yasanın "Bakanlık yüksek müşavirliklerine,Bakanlık merkez teşkilatındaki birinci sınıf hakimler arasından .... atama yapılır" kuralını Adalet Bakanlığı Müsteşarı yönünden, Anayasa'nın 159. maddesine aykırı görerek iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin bu kararından açıkça anlaşılacağı üzere, Müsteşar'ın yüksek müşavirliğe ikili ya da üçlü kararname ile atanması öncelikli bir sorun değildir. Anayasa Mahkemesi'nin kararına göre, üçlü kararname ile olsa dahi Müsteşar'ın yüksek müşavirliğe atanabilmesi olanağının öngörülmesi Anayasa'ya aykırıdır.

Anayasa Mahkemesi'nin bu açık kararına rağmen, yeni tasarının 1. maddesi üçlü kararname ile bu olanağı yeniden getirmektedir. Bu tutum Anayasa Mahkemesi kararını hiç saymak anlamına gelir. Bu tutum, hukukun üstünlüğü ilkesinin, hukuk

devleti kavramının ve Anayasanın 138. maddesinde ifade edilen "Yasama ve yürütme organları ile idare mahkeme kararlarına uymak zorundadır" hükmünün reddi anlamını taşır.

Anayasa Mahkememiz aynı kararında, Bakanlık merkez kuruluşunda çalışan birinci sınıf hakim ve savcıların Bakan'ın teklifi üzerine Hakimler ve Savcılar Kurulu'nca hakimlik ve savcılık görevine atanabilmelerini Anayasa'ya aykırı bularak iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi gerekçe olarak şöyle demektedir: "Anayasa'nın 6. maddesine göre 'Millet egemenliğini Anayasa'nın koyduğu esaslara göre yetkili organları eliyle kullanır.' Yürütme görevi de Anayasa'nın 8. maddesi uyarınca Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirilir .... bu görevin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından birlikte kullanılıp yerine getirilmesi zorunluluğu karşısında Bakanlık merkez kuruluşunda çalışan hakim ve savcıların bu görevlerinden, atanmalarındaki yönteme uygun olarak, Cumhurbaşkanı'nın onayı alınmadan, Adalet Bakanı'nın teklifi üzerine hakimlik ve savcılık görevine atanmaları da Anayasa'ya aykırılık oluşturur."

Anayasa Mahkemesi'nin bu çok açık kararına rağmen, tasarının 2. maddesi ile yine iptal edilen hükümdeki gibi sadece Adalet Bakanı'nın teklifi ile, yani Anayasa Mahkemesi'nin aradığı Cumhurbaşkanı'nın onayına yine yer verilmeden, Kurul'un atama yapması öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesi kararına ve dolayısı ile Anayasa'ya aykırılık açıktır.

Hukuk açısından bütün bunlardan çok daha vahim bir hüküm Geçici Maddede yer almaktadır. Sözkonusu geçici madde aynen şöyledir: "Anayasa Mahkemesi'nin 27.4.1993 gün ve E. 1992/37, K. 1993/18 sayılı kararı ile 2802 ve 2992 sayılı kanunların kimi hükümlerinin iptal kararı mucibince yürürlükten kalktığı 12 Nisan 1996 tarihine kadar, anılan görevlere mezkur hükümlerdeki usule göre yapılanatamaları geçerlidir."

Evet geçici madde hükmü bu. Bu hüküm ile açıkça deniyor ki, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen, Anayasa'ya aykırı hükümlere dayanılarak yapılan işlemler geçerlidir. Böyle bir yasa hükmü olamaz. Böyle bir hükme karşı çıkmak için hukukçu ol-

maya gerek yoktur. Hukuk devleti kavramına ve hukuka asgari saygısı olan bir insan böyle bir hükme taraftar olamaz.

Ayrıca bu hüküm ile sözkonusu atamalar aleyhine yargı yoluna başvurular ortadan kaldırılmakta ve böylece Anayasa'nın 36. maddesinde öngörülen hak arama özgürlüğü yok edilmek istenmektedir. Dolayısı ile Anayasa'nın "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" diyen 125. maddesine aykırılık da söz konusudur. Geçici madde ile geçerlilikleri sağlanmak istenen atamalara karşı açılan davalarda Danıştay'ın verdiği yürütmeyi durdurma kararları da bu madde ile ortadan kaldırılmak istenmektedir. Böylece, Anayasa'nın 138. maddesinde yer alan, yasama ve yürütme organları ve idarenin, mahkeme kararlarını hiç bir suretle değiştiremeyeceği hükmü de ihlal edilmektedir. Ve dolayısı ile Cumhuriyetimizin Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti olma temel niteliği zedelenmektedir.

Dilerim ki, bu tasarı parlamentodan hak ettiği cevabı alır, yasalaşmaz ve böylece tüm dünya kamuoyunda ülkemizin sırtına yüklenecek bir hukuk ayıbına yer verilmez. Yargı ile bu şekilde oynamak, yargıya bu derece büyük tecavüzlerle onu yaralamak doğru değildir. Yargının alacağı her yara, dolayısıyla devletin temeli olan adaleti yaralar. Unutmayalım ki, adalet yıkılırsa, devletin temeli yok edilirse devlet de yıkılır. Bu yıkıntının altında herkes, ama öncelikle yargıyı–adaleti yaralayanlar ezilir.

Devletimizin hukuk devleti niteliğini zedeleyen bu tür hukuk dışı davranışları önleyebilmek amacı ile, yargı kararlarına uymamanın daha ciddi cezai, hukuki ve siyasi sorumluluğu yapılacak bir yargı reformunda ele alıp düzenlenmelidir. Yıllardır sözü edilen yargı reformunun da artık daha fazla geciktirilmemesi gerekir. Yargı reformunu gerçekleştirecek olan kuşkusuz parlamentodur. Geçen dönem parlamentosu ne yazık ki ülkemizin kendisinden beklediği görevleri tam olarak yerine getirememiştir. Gündeminde bulunan pek çok yasa öneri ve tasarıları görüşülemeden dönem sona ermiştir. Bu arada yargı ile ilgili bazı yasa tasarıları da görüşülememiş ve bunlar kadük olmuşlardır. Yeni parlamentomuzun bu konuda daha hassas olacağına ve bunun sonucu daha çok çalışarak gündeminde yer alacak yasa öneri ve

tasarılarını ve özellikle yargı reformuna ilişkin olanlarını görüşerek yasalaştıracağına inanmak istiyoruz. Ancak yargı reformu yapılırken çok dikkatli olunması, reform adı altında yeri olumsuzluklara yer verilmemesine özen gösterilmesi gerekir. Bunun güzel bir örneği İdari Yargılama Usulü Yasası'nda yapılan değişiklik sırasında yaşanmıştır. Yasa değişikliği yapılırken, iptal davası açabilmek için mevcut olan menfaat ihlali şartı, kişisel hak ihlali olarak değiştirilmek istenmiş, tüm uyarılar ve bu arada Türkiye Barolar Birliği'nin bir önceki Başkanı Sayın Önder Sav'ın Danıştay'ın 126. kuruluş günü konuşmasındaki eleştirileri gözardı edilerek, hüküm bu hatalı şekli ile yasalaştırılmıştır. Böylece idarenin hukuk dışı bazı işlemleri aleyhine dava yolu engellenmiştir. Bu olumsuz hüküm, hukuk adına mutluyuz ki, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı ile ortadan kaldırılmıştır.

Yargı reformunun başında, yargıç bağımsızlığı ve güvencesini tam olarak sağlayacak önlemlerin alınması gerekir. Bu açıdan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile ilgili Anayasal düzenlemeler yeniden ele alınmalıdır. Öncelikle, bu kurula kurumların doğrudan doğruya üye seçme hakları sağlanmalı, bir kaç misli aday arasından Cumhurbaşkanı'nın seçim yapması yöntemine son verilmelidir. Herşeyden önce ilke olarak bu yöntem yanlıştır. Cumhurbaşkanı yürütmenin başıdır. Yürütme organının başına, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na üye atama hakkının tanınması, yargıç bağımsızlığı kavramı ile uyuşmaz. Sayın Cumhurbaşkanı'nın tüm kamuoyunda olumlu karşılanan Anayasa Mahkemesine son üye atamalarında olduğu gibi, bir Cumhurbaşkanı bu yetkilerini çok yerinde ve olumlu kullanmış olabilir. Ancak bir sistem eğer belli bir kişinin iyi niyetine "kefaletine ya da güvencesine" bağlı olarak çalışıyorsa, o sistemi savunmaya olanak yoktur. Cumhurbaşkanlarına bu yetkilerin tanındığı 14 yıl içinde de bu yetkinin çok kötü kullanıldığı olaylara da maalesef tanık olunmuştur. Bu nedenle, kurumların üyeleri doğrudan doğruya seçme sistemine geçilmelidir. Ayrıca, Kurul tamamen bağımsız yargıçlardan kurulmalı, Adalet Bakanı ile Bakanlık Müsteşarı Kurul'da yer almamalıdır. Siyasal iktidarın bir mensubunun ve ona hiyerarşik olarak bağlı olan Müsteşarın kurulda yer almaları, yargı bağımsızlığına aykırıdır.

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kendi Personel Başkanlığı ve Teftiş Kurulu yoktur. Bu görevleri Adalet Bakanlığı'nın Personel Genel Müdürlüğü ile Teftiş Kurulu Başkanlığı yerine getirmektedirler. Siyasal iktidarın mensubu olan Adalet Bakanı'na hiyerarşik olarak bağlı olanların, böylece dolaylı yoldan da olsa Kurul'a etki olasılıkları da yargı güvencesi ile bağdaşamaz. Özellikle Kurul üyelerinin kendi dairelerinde esasen çok yüklü olan görevlerini de devam ettirdikleri düşünülürse, bu etki derecesinin hiç de az olmayabileceği anlaşılır. Ve nihayet, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun daha iyi çalışabilmesi, daha doğru kararlar alabilmesi için, idari yargı için Danıştay'dan gelen üyelerden ve adli yargı için de Yargıtay'dan gelen üyelerden oluşan iki ayrı kurul halinde çalışması yararlı olacaktır.

Günümüzde artık genel bir kabul gördüğü ve başta belirttiğim üzere Sayın Cumhurbaşkanı tarafından da önemsendiği üzere, adalet Sav–Savunma–Karar olmak üzere üç unsurdan oluşur. Bunlardan birini diğerinden ayırmaya olanak yoktur. Durum bu iken Türkiye Barolar Birliği'nin Anayasa'da yürütme bölümünde yer alması son derece yanlıştır. Türkiye Barolar Birliği'nin de Anayasa'da "Yargı" başlığını taşıyan bölümde yer alması gerekir. Yeni bir Anayasa değişikliğinde, mevcut hatanın düzeltilerek, bu durumun gerçekleştirileceğini ümit ediyoruz.

Geçen parlamentoda görüşülemeyerek kadük olan bir yasa tasarısı da, Avukatlık Yasa Tasarısı'dır. Hazırlık çalışmaları ile birlikte beş yıla yakın bir süredir bekleyen bu tasarının yeniden gözden geçirilip, mesleğimizin sorunlarını çözecek yeni hükümlerle birlikte yasalaşması en büyük dileğimizdir. Çıkarılacak yeni yasa ile birlikte, Türkiye Barolar Birliği, Barolar ve dolayısı ile meslekdaşlarımız üzerindeki Adalet Bakanlığı vesayetine son verileceğine inanıyoruz. Çünkü biliyoruz ki,savunmanın bağımsız olmadığı bir ülkede yargının bağımsız olduğunu kabule olanak yoktur.

Bizler Adalet Bakanlığı'nın vesayetinden kurtulmak isterken, geçtiğimiz yıl meslekdaşlarımız bir de maliye bürokrasisinin vesayetine sokulmak istenmiştir. Maliye Bakanlığı tebliğleri ile, vergi uyuşmazlıklarında vatandaşları Vergi Mahkemelerinde sa-

vunma hakkına sahip olan avukatlar, kendi beyannamelerini imzalama yetkisinden yoksun bırakılmak istenmişlerdir. Avukatları, kendi beyannamelerini Mali müşavirlere imzalatmak zorunda bırakan ve peş peşe çıkarılan üç tebliğin her üçü hakkında da Sayın Danıştayımız yürütmeyi durdurma kararı vermiş ve Maliye Bakanlığı'na bu şekilde bir yükümlülük getirme hakkı tanıyan Vergi Usul Yasası'nın 227/1. maddesi hakkında ileri sürülen anayasaya aykırılık iddiasını haklı bularak işi Anayasa Mahkemesi önüne götürmüştür. Sayın Danıştay'ın bu kararlı tutumu tüm hukukçuları mutlu etmiş ve "Ankara'da yargıçlar var" güvencesini bizlere vermiştir.

Mesleki sorunlarımız yanında ülkemizin çok önemli iki sorununa da dokunmak istiyorum. Bu sorunların başta geleni terör sorunudur. Özellikle belirtmek isterim ki Türkiye Barolar Birliği terörün her türlüsüne karşıdır. Hak arama yolunun sadece ve sadece huku yolu olduğuna, terör yolu ile hiç bir sorunun halledilemeyeceğine içtenlikle inanıyoruz. Türkiye Barolar Birliği ülkemizin üniter bütünlüğünden yanadır. Üniter bütünlüğümüzü korumak ve terörü ortadan kaldırmak devletimizin en önemli görevleridir. Ancak önemle belirtmek gerekir ki, devlet bu görevini mutlaka hukuk sınırları içinde yerine getirmek durumundadır. Birey ya da örgütlerin hukuka aykırı davranışı, devletin de hukuka aykırı davranmasının hiç bir şekilde gerekçesi olamaz. Bu açıdan, demokratikleşme çalışmaları da dikkate alınacak olursa, Terörle Mücadele Yasası'nın, terörle mücadele ile hiç bir ilişkisi olmayıp, doğrudan doğruya düşünce özgürlüğüne yönelmiş bulunan 8. maddesinin artık daha fazla gecikmeden yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

Terör konusunda çok üzücü bir gelişme 1 Mayıs günü Kadıköy'de yaşanan olaylardır. Yasa dışı örgütlerin, üniformalar içinde, adeta bir milis kuvveti gibi, açıkça yürüyüşe katılma cesaretini gösterebilmesi son derece önemli bir olaydır. Olayın bu safhasında yasa dışı örgütlere neden olduğu bilinmeyen bir şekilde müdahale etmeyen güvenlik güçlerinin,daha sonraki olaylar sırasında da yetersiz kaldığı yolunda kamu oyunda haklı bir kanaat oluşmuştur. Olaylardan sonra bazı yetkililerin, polisin ilk başta hoşgörü gösterdiği yolundaki beyanları ilginçtir. Böyle bir davranış kabul

edilemez. Polis, suç teşkil eden bir fiil karşısında hoşgörülü olmak, müsamaha göstermek yetkisine sahip değildir. Polis, suç teşkil eden fiilleri, hukuk sınırları içinde davranarak derhal önlemek görevindedir. Yasa dışı davranışlara başta gösterilecek müsamahanın, sonradan daha büyük olayların doğmasına neden olacağının en güzel örneği geçtiğimiz 1 Mayıs günü yaşananlardır. Yetkililerin olayları bu açılardan da değerlendirmeleri ve saptanacak eksikliklerin süratle giderilmesi, böylece emniyet güçlerinin hukuk sınırları içinde vatandaşların can ve mal güvenliğini sağlayacak bir konuma getirilmeleri grekir. Burada vurgulanması gereken önemli bir konu da yasal sivil örgütlerimize de bu konuda büyük sorumluluklar düştüğüdür. Kuşku yoktur ki, yasa dışı örgütlerle bir bayram kutlaması sınırları içinde olsa dahi, işbirliği yapmaya hiç bir yasal kuruluşun hakkı yoktur.

Ülkemizin çok önemli diğer bir sorunu da laiklik karşıtı güçlerin giderek ülkemizin rejimi açısından yarattıkları tehlikedir. Atatürk devrimleri ile başlayan Türk Aydınlanması'nı içlerine sindiremeyen orta çağ karanlığının bu özlemcileri, özellikle eğitim kurumlarımızda örgütlenmekte ve ülkemizin geleceği gençlerimizi zehirleme olanağı elde etmektedirler. Türk hukukçuları ve savunmanın meslek örgütü olan Türkiye Barolar Birliği, her zaman laiklikten yana olmuş, bu ilkeyi savunanlarınyanında yer alarak onları desteklemiştir. Çünkü biliyoruz ki, laiklik olmadanhukukun üstünlüğünü sağlamaya, hukuk devleti olmaya ve insan haklarını sağlamaya olanak yoktur. Ve bu mücadelemiz uğrunda geçtiğimiz yıl bir şehit vermiş bulunuyoruz. Gümüşhane Baro Başkanımız Sayın Ali Günday, laiklik düşmanı güçler tarafından şehit edildi. Kendisini huzurlarınızda saygı ile anıyorum. Orta çağ özlemcisi karanlık güçler bu fiilleri ile bizleri korkutmak, çağdaşlaşma mücadelemizden vazgeçirmek istediler. Başaramadılar.Başaramayacaklar. Hiç bir güç Türk hukukçularını Atatürk devrimlerine inançlarından, laikliğin tam olarak sağlanması mücadelelerinden vazgeçiremeyecek, döndüremeyecektir.

Geçen hafta televizyonlarda yer alan bir mesaj, şeriat özlemcilerinin bizleri korkutmak, sindirmek amacı ile nasıl bir işbirliği içinde çalıştıklarını bir kez daha gösterdi. Dini sadece bir gösteri aracı olarak kullanan ve kendilerine aczmendi denilen grubun

lideri bizlere güya ihtarda bulundu. "Atatürkçüler ve laikler bu ülkeden çekip gitsinler kendileri için daha iyi olur" benzeri sözler söyledi. Hayır, hiç bir yere gitmiyoruz. Bu ülkeye sahip çıkacağız. Atatürk'e, onun devrimlerine sahip çıkacağız. Atatürk'ün başlatığı devrimlerin takipçisi olacak, ülkemizin yeniden orta çağ karanlığına sokulmasına engel olacağız. Bizler bu inançla görevlerimizin başındayız.

Yüce Danıştay'ın kuruluşunun 128. yılını yeniden kutluyor, hepinize saygılar sunuyorum.